Nr 63 NALEŻYTOŚĆ POCZTOWA OPŁACONA RYCZAŁTEM

Kraków, Sobota 19 Marca 1927.

Rok XLVI.

Prenumerata miesięczna:
Bez odnoszenia . . . 4·— zł
Z odnoszeniem . . . 4·50 „
Z przesyłką pocztową 4·50 „
Za granicą . . . . . 8·—
CENA numeru 20 groszy
Adres Redakcji: ulica Jagiellońska L. 10 Telefon 1572.
Adres Administracji: ulica Jagiellońska L. 10 Telef. 241 — Nr czeku PKO. 400.402

NOWA REFORMA

Sprawa pożyczek amerykańskich

Kraków, 17 marca.

Gdy niedawno »New York Times« doniósł o staraniach posła polskiego Ciechanowskiego i wiceprezesa Banku Polskiego dra Młynarskiego o uzyskanie pożyczki w kwocie 100 miljonów dolarów u grupy Morgana i Federal Reserve Banku, dodając przy tem, że interesowana w tym koncernie grupa angielskich finansistów uzależnia udzielenie pożyczki od poddania się Polski pod finansową kontrolę Ligi Narodów, biuro prasowe warszawskiego ministerjum skarbu ogłosiło komunikat,, w którym ostrzegało przed przyjmowaniem wiadomości dziennika nowojorskiego bez zastrzeżeń, ponieważ odzwierciedla on tylko życzenia pewnej tamtejszej grupy finansowej, ale faktycznego stanu starań o pożyczkę nie przedstawia należycie.

»Towarzystwo kredytowe przemysłu polskiego« nawiązało jeszcze przed wyjazdem pp. Krzyżanowskiego i Młynarskiego do Ameryki rokowania z amerykańskim bankierem Pawłem Klopstockiem o ulokowanie 8 procentowych listów zastawnych na sumę 5 miljonów dolarów na cele różnych polskich przedsiębiorstw przemysłowych. Gdy rokowania były już prawie pomyślnie ukończone, ministerjum skarbu poleciło ich przerwanie z tym motywem, że przed wyjaśnieniem stosunków kredytowych Polski do Ameryki pożyczka tego rodzaju zaciągana być nie powinna. Miało to znaczyć, że przed sfinalizowaniem wielkiej państwowej operacji kredytowej w Ameryce, prywatni interesenci z Polski pieniędzy w Ameryce szukać nie powinni, aby nie nasycać pieniężnego targu amerykańskiego polskiemi papierami.

Od tego czasu ucichły w prasie różne zapowiedzi i wiadomości o postępie rokowań kredytowych w Ameryce. Należy to uważać za znak, że **rokowania takie toczą się istotnie i to z poważnemi szansami powodzenia.** Można zresztą o tem wnosić nie tylko z ciszy, która nagle dokoła sprawy pożyczek amerykańskich zapanowała u nas. ale przedewszystkiem z faktycznego stanu rzeczy. jaki obecnie istnieje.

Miarodajne czynniki finansowe w Ameryce od dość dawna ustaliły już zasady, na których decydują się udzielać krajom obcym pożyczek dolarowych. Trzy są takie główne zasady, a mianowicie:

1) Państwo zapobiegające o pożyczkę amerykańską musi posiadać trwale ustabilizowaną walutę.

2) Obliczane na podstawie dotychczasowych wyników eksploatacji dochody czyste państwa, które mają służyć jako podkład dla pożyczki, powinny być tak wielkie, aby co najmniej czterokrotnie przewyższały sumę procentów i rat amortyzacyjnych, któreby z powodu pożyczki miały być przez dłużnika płacone. Ten stosunek powiększa się jeszcze odpowiednio przy pożyczkach prywatno-gospodarczych i komunalnych.

3) Zamknięcia rachunkowe kandydatów do pożyczki powinny być czynne, a budżety realnie zrównoważone, tak aby udzielone pożyczki szły wyłącznie na cele produkcyjne a nie na pokrywanie deficytów państwowych, spowodowanych już to przez nieumiejętną gospodarkę, przez nieracjonalne ujęcie źródeł podatkowych lub wreszcie przez nadmierne wydatki na zbrojenia i politykę prestiżową.

Co do dwóch pierwszych warunków to Polska czyni im w pełnej mierze zadość. Co się zaś tyczy trzeciego. to byłoby zadaniem właśnie polityki i dyplomacji polskiej rozwianie wątpliwości, które już to wskutek wrogiej Polsce propagandy. już to wskutek niedostatecznego zrozumienia położenia politycznego Polski mogą w Ameryce wynikać.

Szansa przekonania finansjery amerykańskiej, że Polska czyni całkowicie zadość także i temu trzeciemu warunkowi pożyczki dolarowej, byłaby obecnie tem większą, że liczba poszukujących pożyczek na pieniężnym targu amerykańskim stale maleje. Większość państw europejskich jest w tej chwili nasycona już pożyczkami amerykańskiemi i dalszych nie zaciąga. Równocześnie zaś wielka płynność gotówki w Ameryce potęguje tam stale popyt za dobrze oprocentowanemi zagranicznemi papierami.

Dowodem tego potęgującego się ciągle ciśnienia wolnego i szukającego oprocentowania kapitału amerykańskiego jest fakt, że właśnie teraz włoska pożyczka przemysłowa poszła zdumiewająco szybko i gładko. Gdy zaś miasto Paryż zaciągało ostatnio pożyczkę 28 miljonów guldenów holenderskich, szukało jej formalnie w Holandji dlatego tylko, że rząd waszyngtoński z powodu nieratyfikowania konwencji o długach wojennych przez Francję zabronił wyłożenia tej pożyczki w Nowym Jorku. Mimo to jednak kapitał amerykański w poszukiwaniu lokaty angażował się silnie w tej pożyczce miasta Paryża, chętnie wykupując jej obligacje via Amsterdam.

Obecnie więc sytuacja zbliża się do normalnej o tyle, że wierzyciel przestaje być wielkim dobrodziejem dłużnika, lecz że operacje kredytowe odzyskają swój normalny charakter interesów obustronnych, w których jedna i druga strona coś dają. aby coś zarobić.

Nie ulega więc wątpliwości, że szanse znacznej pożyczki dla Polski w Ameryce wzrastają stale i już dzisiaj mogą być oceniane wysoko. Jeżeli są jeszcze jakieś trudności do pokonania, to z pewnością tylko natury raczej moralno-politycznej. Sądzimy, że rząd nie powinien się wahać ani zwlekać z ich usunięciem. (s-i).

W przededniu podjęcia rokowań polsko-niemieckich

Berlin, 17 marca (PAT). »Berliner Tageblatt« donosi, że na wczorajszem posiedzeniu rady gabinetowej oprócz ministrów **brał udział również poseł niemiecki w Warszawie, Rauscher.** Uchwała gabinetowa, zatwierdzająca politykę ministra Stresemanna jest jednocześnie wyrażeniem zgody na układ zawarty przez Stresemanna z ministrem **Zaleskim co do wznowienia rokowań polsko-niemieckich.** Rauscher odjeżdża do Warszawy, aby tam na drodze dyplomatycznej **podjąć rokowania z Polską.** Rozpoczęcia tych rokowań spodziewać się należy z chwilą zatwierdzenia również przez **rząd polski umowy, zawartej przez ministra Zaleskiego w Genewie.**

—o—

Udział Polski w wojskowej komisji doradczej przy Lidze Narodów

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 17 marca. Po wyborze do Rady Ligi Narodów Polska uzyskała automatycznie **miejsce w stałej komisji doradczej powołanej do orzekania** we wszystkich **sprawach wojskowych, a więc lądowych, morskich i powietrznych.**

Przedstawicielami Polski do komisji zostali ostatnio mianowani następujący oficerowie: jako rzeczoznawca dla spraw zbrojeń lądowych pułkownik sztabu generalnego Kasprzycki, jako zastępca szefa delegacji podpułkownik sztabu generalnego **dr Stanisław Kuenstler,** jako rzeczoznawca w sprawach zbrojeń morskich komandor porucznik sztabu generalnego **Eugenjusz Solski,** zaś jako rzeczoznawca w sprawie zbrojeń powietrznych major sztabu generalnego **Adam Steblowski.**

—o—

Nowa interwencja rządu w strajku łódzkim

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 17 marca. Interwencja władz centralnych Łodzi **niedała wyników.** Zarówno delegacja związków zawodowych . jak i przedstawicieli przemysłu **nie cofnęły się z zajętego stanowiska.**

Obrady toczące się wczoraj w Łodzi, nie doprowadziły do rezultatów, wobec czego przedstawiciele rządu pp. Klott i Ulanowski odjechali do Warszawy.

Wobec niemożności zlikwidowania strajku na miejscu, wicepremjer **Bartel** zawezwał na **dziś południe delegatów robotników i przemysłowców do Warszawy na konferencję,** która wyznaczono na dziś godz. 12 w południe w prezydjum Rady ministrów. Jak słychać, na konferencji tej rząd wysunie **nowe propozycje zlikwidowania strajku na podstawie kompromisu.**

Ze względu na tę konferencję odroczono do piątku konferencję związków zawodowych w Łodzi w sprawie ogłoszenia strajku powszechnego i decyzja w tej sprawie zależną będzie od wyniku dzisiejszej konferencji warszawskiej.

—o—

Zaostrzenie sytuacji w górnictwie w Zagł. Dąbrowskim

Przemysłowcy wypowiedzieli umowy. — Widmo strajku w przemyśle górniczym

Katowice, 17 marca.

Wczoraj odbyła się w Dąbrowie Górniczej trzygodzinna konferencja między przedstawicielami Rady Zjazdu Przemysłowców Zagłębia Dąbrowskiego i klasowego Związku Górników. Na konferencji **przedstawiciele Rady wypowiedzieli z dniem 1 kwietnia br. dotychczasową** umowę, motywując swój krok **kryzysem w przemyśle węglowym.**

Jak podaje »Polonia«, nowa umowa według propozycji przemysłowców ma się opierać na następujących warunkach:

Umorzenie premji dla robotników samotnych obniżenie premji dla innych robotników o 7 proc., zwiększenie liczby godzin pracy z 8 na 10, zmodyfikowanie urlopów robotniczych w ten sposób. by po 5 latach pracy wynosił on 7 dni, po 10 latach 10 dni, a po 15 latach 12 dni, odebranie deputatów chorym robotnikom.

Delegaci Klasowego Związku Górników nie **dali na razie żadnej odpowiedzi.** W najbliższym czasie odbędzie się konferencja Centralnego Związku Górników. **Przewiduje się strajk w przemyśle górniczym.**

Nocna konferencja na Zamku

Warszawa, 17 marca (PAT). Po zakończeniu posiedzenia Rady ministrów wicepremjer **Bartel udał się na Zamek, gdzie odbył z Prezydentem Rzeczypospolitej konferencję, która trwała do północy.**

Min. Zaleski u Prezydenta Rzplitej

Warszawa, 17 marca (AW). Wczoraj popołudniu Prezydent Rzeczypospolitej przyjął na specjalnej audjencji min. **Zaleskiego,** który złożył sprawozdanie zarówno z przebiegu **obrad dyplomatycznych,** jak też odbytych **w czasie podróży konferencji.**

P. P. S. wobec 1 maja i wyborów do Rad miejskich

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 17 marca. Wczoraj odbyło się w Warszawie posiedzenie Centralnego Komitetu Wykonawczego P. P. S. Na posiedzeniu tem omawiano sprawę **manifestacji 1 maja,** — *Jak w roku ubiegłym, manifestacja tegoroczna* odbędzie się **oczywiście bez współdziałania komunistów.**

Następnie C. K. W. zajmował się sprawą **wyborów do Rad miejskich** w województwie lwowskiem, tarnopolskiem i stanisławowskiem. Ze względu na to, że przy wyborach do Rady miejskiej w Pińsku pominięte zostały przedmieścia robotnicze, C. K. W. postanowił, ażeby w tem mieście PPS **powstrzymała się od udziału w wyborach.**

Konwencja konsularna polsko-turecka

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 17 marca. W najbliższych dniach zostanie podpisany w Angorze tekst **konwencji konsularnej polsko-tureckiej,** która będzie uzupełnieniem traktatów **przyjaźni, handlowego i osiedleńczego** między obydwami państwami.

Kredyty siewne dla drobnych rolników

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 17 marca. Minister skarbu **udzielił Państwoewmu Bankowi Rolnemu lokaty w wysokości 2 miljonów zł. na kredyty siewne dla drobnego rolnictwa.**

Dotychczas na ten cel udzielono 8 i pół miljona zł, którą to sumę minister rolnictwa rozdziela pomiędzy województwa, komisje wojewódzkie dzielą na powiaty, zaś komitety powiatowe między gminy. Równocześnie minister skarbu zalecił ulokowanie 2 miljonów zł. w Państwowym Banku Rolnym na kredyty dla drobnego rolnictwa, które będą udzielane za **pośrednictwem kas gminnych.**

Z międzynarodowego Związku miast

Bruksela, 17 marca. (PAT.) Agencja Belga donosi, że w dniach 12 i 13 marca toczyły się w Brukseli obrady stałego biura **międzynarodowego Związku miast.** Związek miast **Polski** reprezentował **radca miasta Warszawy, Teplitz.** Na porządku dziennym obrad znajdowała się między innemi sprawa zgromadzenia ogólnego i kongresu generalnego, mającego się odbyć w roku 1927.

Aresztowanie komunistycznego redaktora w Wilnie

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 17 marca. Ubiegłej nocy władze bezpieczeństwa **aresztowały w Wilnie redaktora dziennika** »Nasza Wola«, organu białoruskiej włościańsko-robotniczej Hromady niejakiego **Maszarę.** Aresztowanie poprzedziła rewizja dokonana w mieszkaniu wiejskiem Maszary, która dała niezmiernie **obciążający materjał. M. in.** znaleziono [illegible] **bibuły komunistycznej i większą ilość broni.** Redaktor Maszara posiadał oddzielne mieszkanie w Wilnie, gdzie jednak nie natrafiono na żadne materjały obciążające, które prawdopodobnie Maszara licząc się z możnością rewizji usunął.

Nowe trzęsienie ziemi w Japonji

(Telegram iskrowy „Nowej Reformy").

Tokio, 17 marca. W zachodniej części państwa ponownie odczuto silne trzęsienie skorupy ziemskiej. W dniu wczorajszym w południowo-zachodniej części kraju **w ciągu 16 minut odczuto 9 wstrząśnień** skorpuy ziemskiej. Szczegółwych doniesień brak, stwierdzić jednak można, iż trzęsienie posiada **poważne rozmiary.**

Z teatrów warszawskich

Warszawa, 9 marca.

Teatr Mały: Jedyny ratunek Molnara. — Teatr Polski: »Święty gaj« Caillavela i de Flersa. — Teatr Narodowy: »Szkoła żon i krytyka szkoły żon« Moliera. — J. Ćwiklińskiej: »Tajemniczy Dżems« Moranda i Geraulta. Otwarcie Nietoperza).

Tym razem, pomijając porządek chronologiczny, zacząć muszę od najciekawszego i najwięcej wartościowego przedstawienia, jakiem był wieczór Molierowski w Teatrze Narodowym. W kołach polskich teatromanów dużo się nieraz mówi przy czarnej kawie o Molierze, podnosi jego pisarski genjusz i wyraża ubolewanie, że go tak rzadko widzimy na scenie. Z chwilą, gdy ten czy inny teatr, wystawi którąś z komedyj dostojnego ojca Jana, ciż sami teatromani — siedzą z minami kłopotliwie niewyraźnemi i udają, że się świetnie bawią. Dość było obserwować na premjerze ambasadora francuskiego, Laroche'a, który nie znając naszego języka. z egzemplarzem francuskim śledził bieg akcji i grę aktorów. Ten człowiek, nie odczuwający treści naszego słowa, promieniał cały, śmiał się, żył każdym nerwem, żył Molierem arcykomedjopisarzem wieczyście młodym — wieczyście płomiennym.

A publiczność nasza?

Ta sama publiczność, pokładająca się od śmiechu, rozbijająca sobie dłonie na idjotyczno-tłustych farsidłach, siedzi w teatrze, uśmiecha się półgębkiem i nie wie w głębi duszy, czego od niej chce ten Molier, i ci aktorzy i ten teatr wreszcie.

A przecież »Szkoła żon« należy do grupy najmilszych komedyj molierowskich. Proszę pokazać mi drugą, innego autora, sztukę, w której żył i śmieszył taki arcybałwan—dobroduszny manjak — zidjociały na punkcie stworzenia perpetuum mobile, zwanego wiernością niewiasty, jakim jest Arnolf.

Już ten jeden typ — owa mumja napakowana, nic wspólnego z życiem nie mającemi komunałami,. ukutemi przez jakichś tabetycznych bakałarzy — starczy za wszystko. Ów rzekomo cwany, chytry, kuty na cztery nogi lis, wodzony za nos i wystrychnięty w końcu na skończonego dudka — przez niedopieczoną jeszcze gąskę.

Arnolf, w którym Molier zobrazował całą pogardę. a zarazem i współczucie — dla tej połowy rodu ludzkiego, którą dobry Bóg stworzył po to, aby już w raju zaczęła dźwigać rogi — jest postacią przepyszną, malowaną z takim rozmachem, tak soczystemi barwami, że nigdy nie stracą nic ze swego kolorytu, przetrwają jeszcze szeregi wieków, bo takich, jak Arnolf jest i będzie legjon.

Ta jedna postać wystarcza za całą komedję. Kiedy jest Arnolf na scenie i mędrkuje, i knuje swoje spiski, rozpacza wreszcie lub upaja się samym sobą — może już się nic więcej nie dziać na scenie.

A zwłaszcza, kiedy rolę tę gra aktor w rodzaju Solskiego.

Takiej przepysznej kreacji dawno już nie widzieliśmy i dawno nie stworzył znakomity artysta. Z precyzyjną maestrją wydobył całą pyszałkowatość, tępotę i samochwalczość kuchennego filzofa i wychowawcy — femina nova, z fotograficzną wprost ścisłością — przerzucał się od stanów najwyższej pychy do piekącego bólu egoizmu i starczej bezsiły. W roli, gdzie od komizmu do szarży jest nieraz tylko jeden gest, nie było ani jednego przejaskrawienia i ani jednego zarazem niedomówienia. Charakteryzacja, mimika, akcent i gra — najczystszej, najszlachetniejszej wody kunszt aktorski, coraz rzadziej niestety widywany na scenie.

Szkoła żon — była jeszcze jedną radosną, rewelacyjną niespodzianką — Teatr Narodowy ma naiwną! I to taką prawdziwą, nie fabrykowaną, śliczny liryczno-naiwny talent p. Zaklicką — Krakowiankę.

Po półrocznem ukryciu wydobyto ją z mroku tajemniczych kulis i pokazano w roli Anusi. O bardziej odpowiednią aktorkę trudno było. Tak ślicznie, tak naturalnie podkreśliła, wydobyła podświadomą dwulicowość i chytrość kobiety. To dziecko zdradza i oszukuje, nie wiedząc nawet, że robi źle — idzie za głosem instynktu i za głosem tym szła właśnie p. Zaklicka. Były naturalnie pewne uchylenia, niedociągnięcia, lecz to są rzeczy łatwe do usunięcia przy pracy i pomocy reżyserskiej. P. Zaklicka ma dużą przyszłość przed sobą, tylko nie wolno trzymać jej w pyle archiwów. Patrząc na nią, mimowoli pytało się, dlaczego nie widzieliśmy jej w »Ślubach panieńskich« w owem smutnem przedstawieniu, które Bóg winien kierownictwu teatru Narodowego łaskawie przebaczyć.

Z dalszej obsady pyszne epizody dali p. Jaszewska i Zieliński, Zeydowski i Zabczyński.

Kończy przedstawienie świetna satyra, sketch, jakby nazwano ją dzisiaj, w której Molier poddając krytyce swoją »Szkołę żon« ośmiesza snobizm i pseudo-wyrabianie literackie ówczesnych salonów paryskich. Krytyka »Szkoły żon«, nic nie straciła ze swej aktualności, w dzisiejszym wieku XX od podobnych salonów i podobnych krytyków roi się Warszawa, Kraków, Lwów czy Poznań.

W aktówce olśniła zjawiskową urodą i przepięknie prowadziła djalog p. Helena Zahorska. Jest to jedna z tych artystek, które z nieznanych nam bliżej przyczyn, widujemy rzadko, bardzo rzadko, i w większości wypadków, obsadzaną, z krzywdą dla artystki nieodpowiednio. Niestety ramy niniejszego feljetonu nie pozwalają zająć się polityką uprawianą w stosunku do aktorów przez dyrekcję. Faktem rzucającym się w oczy, jest to, że teatr Narodowy szeregu najlepszych swoich sił j a k g d y b y ś w i a d o m i e nie wyzyskuje. Do tej kategorji należy p. Zahorska, aktorka dobrej rasy, o wspaniałych warunkach, która teatrowi rozporządzającemu bardzo słabym personalem kobiecym, mogłaby wiele dać z siebie. Świetnymi jej współtowarzyszami byli Kotarbiński, Owerllo, Solarski.

Reżyserja Solskiego, uszanowała ducha utworów, ich styl i charakter sumienna i wytrawna w każdym szczególe, potęgowała już i tak wysoką wartość przedstawienia. Prof. Drabik, w dekoracjach znów stał sobą, wielkim, jasnym talentem, nie przyćmionym żadnemi »izmami«. Słowem przedstawienie dostojne.

Grana w Teatrze Małym ze średniem powodzeniem komedja Molnara »Jedyny ratunek« jest miljonową i pierwszą trawestacją zdrady i trójkąta. O tyle oryginalną, że przeżywaną rzeczywistość zamieniającą — na sztukę pisaną dla jakiegoś teatru. W miłym tym drobiazgu zachwycał i porywał prześliczną finezją i kulturą subtelnej gry Stanisławski. Rola przez-ń postawiona — to perełka, klejnot sui generis rasowego, czystej krwi aktorstwa. P. Modzelewska wikłała się w niezdecydowaniu i nie umiała trafić we właściwy ton. Oryginalne epizody dali Machalski i Matkowski.

W Teatrze Polskim rozbłysnęli uśmiechem słońca — najsubtelniejszą radością i petronjuszowską wytwornością Caillavet i de Flers w »Świętym gaju«.

Satyra na francuską orderomanję, znaną już dobrze i w Polsce, w rękach tych dwóch wytwornisiów teatru, nie rani, nie boli, lecz napełnia pogodną radością — nawet tych — którzy sami dokładnie nie wiedzą. dlaczego na klapie ich surdutów widnieje pasek wstążeczki orderowej. Subtelnie wyreżyserowana przez p. Borowskiego, komedja znalazła doskonałych wykonawców w pp.: Przybyłko-Potockiej, Kamińskiej i Daczyńskim w pierwszym rzędzie — przy dobrej pomocy reszty obsady.

Teatr Ćwiklińskiej w pogoni za kasową sensacją wystawił »Tajemniczego Dżemsa« Moranda i Geraulta. Kryminalny melodramat, w ciągu kilkunastu lat wiele barw stracił — wypełznął i jest dziś już bardzo, ale to bardzo naiwny. Przedstawienie, obok świetnych momentów gry Fertnera, nie zawiera nic ciekawego.

Warszawie przybył jeszcze jeden teatrzyk nazwany »Nietoperzem«. Inauguracyjny program stoi zaledwie na poziomie najbanalniejszej przeciętności i szarzyzny. Może tylko pierwsze kroki takie trudne — a może ten typ widowisk cierpi już wogóle na marazm?

Jan Sokolicz Wroczyński.

—o—

Popisy artystów polskich w Paryżu

Paryż, 14 marca.

W ciągu ub. tygodni polskie życie artystyczne w Paryżu bardzo się ożywiło. Wymienić należy recital p. Stanisławy Korwin-Szymanowskiej, przyjęty nader gorąco przez publiczność i prasę paryską, która widzi w artystce tej jedną z wybitniejszych europejskich sił estradowych.

Pieśniarka p. Marja Freund wystąpiła z dwoma recitalami w salj Erarda. Na program pierwszego recitalu złożyły się utwory Chopina, Schumanna i Beethovena. Na drugim recitalu p. Freund wykonała szereg pieśni Deebussy'ego i Schuberta. Publiczność przyjmowała artystkę żywemi oklaskami. Pani Freund akompanjował p. Henryk Sztompka.

Dnia 10 bm. na koncercie symfonicznym, prowadzonym przez Waltera Strarama, wystąpiły panie: Korwin-Szymanowska oraz pani Walska. Odśpiewały onę sonatę »Ave Maria« Monteverdiego.

Ostatnio odbyły się także dwa koncerty pianisty Radwana oraz recital Bronisława Hubermana.

W wielkiej sali »de la Rive Gauche« odbył się bal artystów polskich, zorganizowany przez prezesa związku artystów polskich w Paryżu p. Stefana Kiergura.

Projekt ustawy o zwalczaniu komunizmu

Na najbliższem posiedzeniu sejmowej komisji konstytucyjnej rozpatrywany będzie zgłoszony wnioskiem klubu ZLN projekt ustawy o zwalczaniu komunizmu.

Projekt ten w artykule I. postanawia, że winny zamachu na istniejący w Rzeczypospolitej polskiej ustrój polityczny lub społeczny: a) przez wejście w stosunki z osobami i organizacjami, znajdującemi się zagranicą, w celu otrzymania instrukcyj, wszelkiego rodzaju pomocy dla przygotowania rewolucji komunistycznej; b) przez świadome udzielanie pomocy organizacji zagranicznej, która ma na celu przygotowanie rewolucji komunistycznej — ulegną karom, przewidzianym w obowiązujących ustawach karnych na terenie Rzeczypospolitej polskiej, za zamach na ustrój państwowy Polski.

Art. II. postanawia, że wszelkie związki, stowarzyszenia, partje grupy i organizacje, wskazujące w swej działalności dążenie do wprowadzenia w życie celów wskazanych w art. 1-szym, — mają być zamknięte i rozwiązane z decyzji ministra spraw wewnętrznych. W sprawach tych służy odwołanie tylko do najwyższego trybunału admin.

Według artyk. 3, członkowie ciał samorządowych, będący również członkami związków, stowarzyszeń i t. p. organizacyj, których celem jest zbrodnia określona w art. 1, zostaną pozbawieni mandaótawmno ESSHA staną pozbawieni mandatów na mocy decyzji właściwych władz nadzorczych.

Artykuł 4 postanawia, że listy kandydatów do Sejmu lub ciał samorządowych, które zostaną oznaczone nazwą, wskazującą ich łączność ze związkami wymienionymi w art. 2, lub których zależność od tych organizacyj zostanie ustalona, będą uznane za nieważne, na mocy decyzji właściwych komisyj wyborczych.

Wykonanie ustawy ma być powierzone ministrom sprawiedliwości i spraw wewnętrznych.

Do walki z brudem i niechlujstwem

Warszawa, 17 marca.

W dniu 15 bm. w ministerstwie spraw wewnętrznych odbyła się konferencja prasowa, na której gen. dyr. zdrowia publicznego, dr Wroczyński, poinformował przedstawicieli prasy o stosunkach sanitarnych państwa.

Od chwili powstania odrodzonego państwa w stosunkach sanitarnych zarysowały się dwa okresy. Pierwszy z nich, to okres zastraszająco szerzących się epidemij tyfusu plamistego, powrotnego, brzusznego, czerwonki, ospy i t. d. których szerzeniu sprzyjały działania wojenne, a następnie powrót repatrjantów z Rosji.

Wielkie ofiary: życie 400 lekarzy i przeszło 100 księży, zdołały epidemję stłumić i przejść do okresu drugiego, który zaczyna się mniej więcej od 1922 r., a który charakteryzuje głównie praca zapobiegawcza, wyszukiwanie i gaszenie ognisk chorób zakaźnych, zaprowadzenie i utrzymanie hygienicznych warunków bytu, podniesienie stanu czystości osobistej itd. W pracy tej władze napotkały na znaczne trudności, w pierwszym rzędzie trudności finansowe, następnie bodaj trudniejsze do przezwyciężenia, zakorzenione wśród ludności zwyczaje zaniedbania potrzeb hygieny osobistej, osłupiające niechlujstwo, nie tylko wsi, lecz i miast, hoteli, restauracyj, a wreszcie i mieszkań prywatnych.

Akcja zwalczania chorób zakaźnych, jak wykazuje statystyka, dała wyniki nadzwyczaj zadowalające. W pierwszym rzędzie należy tu podnieść stosowanie szczepionek ochronnych. O rozwoju stosowania tego środka zapobiegawczego świadczą cyfry: Przeciw durowi brzusznemu w r. 1924 zaszczepiono 28.656 osób, w 1925 — 43.374, przeciw płonicy w 1924 zaszczepiono 13.142 dzieci, a w r. 1926 około 350.000. Szczepienia ochronne przeciw ospie, przeprowadzane kosztem sejmików, doprowadziły do tego, iż ospa zupełnie wygasła. Rocznie szczepi się do 1.800.000 dzieci.

Te jednak środki stanowczo nie wystarczają dla zabezpieczenia ludności przeciw ponownym klęskom epidemji. Należy tu działać inną drogą, drogą poprawy stosunków sanitarnych, tak co do czystości osobistej, jak i mieszkań ludzkich. W tym względzie ministerstwo spr. wewnętrznych, nie będąc skłonne znosić zakorzenionego wśród ludności nałogu do konserwowania brudu około domostw i zabudowań gospodarczych, wydało stanowczy nakaz asenizacji przedewszystkiem hoteli, oberż, restauracji itp. oraz zabudowań, w których mieszczą się urzędy i to w czasie do 1 kwietnia br.

Następnem zarządzeniem ministerstwa jest kontrola wykonania tego zarządzenia, a więc organy sanitarno-policyjne w ciągu kwietnia przeprowadzą ścisłą kontrolę wykonania tego nakazu i z wyników wyciągną konsekwencje, aż do zamknięcia niesanitarnych lokali.

Następnie dyr. Wroczyński omówił prace ministerstwa w sprawie zwalczania gruźlicy, walki z chorobami wenerycznemi, jaglicą, alkoholizmem, wścieklicą i poruszył kwestję przygotowania odpowiedniego personalu lekarskiego i pomocniczego.

Po konferencji minister Składkowski podejmował przedstawicieli prasy w apartamentach prywatnych, a przemawiając do zebranych podkreślił swe stanowisko w sprawie walki z brudem i niechlujstwem i zapowiedział, iż w tym kierunku ministerstwo posunie się w swych zarządzeniach tak daleko aż zdoła wreszcie w ciągu bież. roku stan sanitarny całego państwa podnieść.

Inwalidzi, Legjoniści i Strzelcy wobec Imienin Marszałka Piłsudskiego

Otrzymujemy następującą odezwę:

Obywatele! W piątek dnia 18 marca br. urządzają Związki: inwalidów, legjonistów i Strzelców manifestacyjny pochód na ulicach Krakowa ku czci marszałka Józefa Piłsudskiego. Inwalidzi, legjoniści i Strzelcy zbiorą się na placu św. Ducha, skąd wyruszą z orkiestrami o godzinie 6 wieczór do dowództwa korpusu celem złożenia życzeń imieninowych marszałkowi Piłsudskiemu na ręce dowódcy korpusu krakowskiego.

Obywatele! Wzywamy Was do wzięcia jak najliczniejszego udziału w tym pochodzie. Zamanifestujcie swoje uczucia dla pierwszego obywatela Rzeczypospolitej, twórcy armji i jej zwycięskiego wodza, niezłomnego wielkiego ducha niepodległej Polski. Niech żyje komendat Piłsudski!

Okręg. zarząd Związku legjonistów w Krakowie.

Dobrowolna ofiara na budowę „Domu Imienia Józefa Piłsudskiego w Oleandrach"

„Z inicjatywy kół obywatelskich naszego miasta zrodziła się szlachetna i piękna myśl uczczenia Imienin pierwszego Marszałka Polski, Józefa Piłsudskiego, dobrowolną, jednorazową ofiarą na cele budowy „Domu-Pomnika" w historycznych „Oleandrach" w Krakowie, skąd 6 sierpnia 1914 r. wyruszyła na rozkaz Komendanta Piłsudskiego pierwsza kadrowa kompanja Armji odrodzonej Polski.

W miejscu, gdzie formowały i przygotowywały się pierwsze szeregi „Strzelców" do krwawych bojów z odwiecznym wrogiem, winien stanąć plastyczny i potężny monument czynu zbrojnego, by świadczył wobec pokoleń o niezłomnej sile patrjotyzmu i ofiarności pierwszych żołnierzy Niepodległej Polski z 1914 roku.

W dawnych „Oleandrach" ma stanąć „Dom Imienia Józefa Piłsudskiego", jako wspólna siedziba Związku Legjonistów i Związku Strzeleckiego. W gmachu tym znajdą pomieszczenie sale musztry i wszelkie urządzenia ćwiczebne dla „Strzelców", jako tej organizacji, która przygotowuje kadry przysposobienia wojskowego dla naszej armji. W domu tym będą się kształcić instruktorzy i wychowawcy Związku Strzeleckiego, będzie się ćwiczyła młodzież zbrojna, by każdej chwili być gotową do obrony zagrożonych granic naszego Państwa.

Gmina miasta Krakowa, zawsze tak ofiarna na cele ogólno-narodowe i państwowe, pomna niespożytych dla Ojczyzny zasług Józefa Piłsudskiego, który w Grodzie podwawelskim tworzył kadry Armji i z Krakowa wywiódł na zwycięskie boje, w historyczną noc sierpniową, pierwsze zastępy Legjonów Polskich — gmina stoł. król. m. Krakowa ofiarowała pod budowę „Domu im. J. Piłsudskiego" w „Oleandrach" odpowiedni grunt.

Czas najwyższy, by na tem miejscu zacząć budować.

W tym celu zawiązał się komitet i rozpoczął akcję zbierania funduszów.

Zwracamy się z gorącem apelem do Obywatelstwa m. Krakowa o materjalne poparcie tej akcji. Uważamy, że najrealniejszym dowodem czci dla Imienia Józefa Piłsudskiego będzie złożenie w tym dniu skromnej, dobrowolnej ofiary na „Dom im. J. Piłsudskiego" w „Oleandrach".

Apelujemy do wszystkich mieszkańców Krakowa, by zechcieli ofiarować choćby 10-procent jednodniowego zarobku na ten patrjotyczny cel. Dobrowolne ofiary z przeznaczeniem na „Dom imienia Józefa Piłsudskiego" w „Oleandrach" przyjmuje Kasa Oszczędności miasta Krakowa, ul. Szpitalna, zaś zwrot wypełnionych list nadsyłać prosimy do Prezydjum miasta Krakowa.

Kraków, dnia 17 marca 1927 r.

Gen. St. Wróblewski, dowódca okr. korpusu.
Ludwik Darowski, wojewoda krakowski.
Inż. Role, prezydent m. Krakowa.

Inż. Karol Barwicz, prezes dyr. kol., dr Antoni Beaupre, prezes Synd. dziennikarzy krak., poseł dr Emil Bobrowski, płk. Marjan Bolesławowicz, szef. sztabu D.O.K., poseł i redaktor Marjan Dąbrowski, Józef Dorawski, dyr. Kasy Oszcz., dr Tadeusz Dyboski, prezes Zw. Strzeleckiego, Tadeusz Epstein, prezydent Izby handlowej, prof. dr Stanisław Estreicher, baron Jan Goetz-Okocimski, dr Józef Greger, prezes Izby skarb., dyr. Wacław Konderski, redaktor Michał Konopiński, Piotr Kosobudzki, prezes Izby rękodzielniczej, rabin dr Kornitzer, inż. Piotr Król, wiceprezes Izby rękodzielniczej, dyr. Jan Krzyżanowski, dr Rafał Landau prezydent gminy wyzn. izr., poseł inż. Henryk Mianowski, wicewojewoda dr Aleksander Morawski, Witold Ostrowski, wiceprezydent m. Krakowa, prof. Bol. Pochmarski, wicekurator Feliks Przyjemski, inż. Józef Sare, wiceprezydent m. Krakowa, dr Ludwik Schneider, wiceprezydent m. Krakowa, Samuel Schechted, prezes kupców izr., marszałek dr Stefan Skrzyński, dr Tadeusz Starzewski, prezes Izby notar., dr Stefan Schoengut-Strzemieński, prezes Izby lekarskiej, Franciszek Strasik, sekretarz przydjum miasta, hr. Franciszek Potocki, hr. Zdzisław Tarnowski, dr Jerzy Trammer, prezydent Izby adwokackiej, dyr. Albert Ungar, dr Piotr Wielgus, wiceprezydent m. Krakowa, dr Władysław Wolter, prezydent sądu apel., prof. dr Fryderyk Zoll, rotmistrz Władysław Żyrowski.

Wstrząsająca tragedja miłosna w Zamościu

Z Warszawy donoszą:

Wczoraj stał się **Zamość terenem wstrząsającej tragedji**, która rozegrała się **na tle młodzieńczej miłości, 17-letniego ucznia do 18-letniej pensjonarki.** — On, **Kazimierz Szperalski**, syn niezamożnych rodziców, poznał przed pewnym czasem Alfredę **Ciuraczkiewiczównę**, 18-letnią córkę obywatela ziemskiego z Hrubieszowa. Młodość i uroda dziewczęcia sprawiły, że Szperalski **pokochał Alfredę.** I pensjonarka nie została obojętną na afekt młodzieńca. Mimo młodego wieku **postanowili się pobrać i wolę swoją wyjawili rodzicom.** Ci jednak **sprzeciwili się** zamiarowi młodych.

Miłość nie zna tam. To też **zakochany uczeń onegdajszej nocy porwał Ciuraczkiewiczównę i uciekł z nią do Zamościa.** Tutaj w obawie, aby ich nie schwytano, udali się młodzi **do kaplicy przy cmentarzu prawosławnym.** O świcie **postanowili odebrać sobie życie.**

Ciuraczkiewiczówna **sięgnęła po buteleczkę kwasu siarczanego,** którą miała przy sobie, wychyliła ją **i padła w boleściach na ziemię.**

Szperalski, nie mogąc patrzeć na męczarnie dziewczyny, udusił ją rękami, sam zaś w obłędzie pobiegł na dworzec kolejowy, gdzie szukał śmierci pod kołami pociągu.

Wywiadowcy policyjni czuwali jednak na stacji, **zatrzymali chłopca** i następnie odstawili do sędziego śledczego. Wypadek powyższy wywarł w okolicy Zamościa i Hrubieszowa przygnębiające wrażenie.

KRONIKA

Kraków, 17 marca.

Echo jubileuszu Rodziewiczówny

Z Warszawy donoszą:

Z okazji jubileuszu Marji Rodziewiczówny, ministerstwo spraw zagranicznych otrzymało następującą depeszę: „Towarzystwo francusko-polskie, łącząc się z narodem polskim, pragnie wyrazić Marji Rodziewiczównie swoje uczucia szacunku i podziwu dla jej całożyciowej pracy, oraz dla wspaniałego talentu powieściopisarki, która potrafiła tak świetnie odzwierciedlić w swoich dziełach duszę narodu. Podpisano: Noulens".

Stabilizacja urzędników

Z Warszawy donoszą:

Prace stabilizacyjne urzędników państwowych, prowadzone są obecnie w przyspieszonym tempie. Ogółem stabilizowano zgórą 7.000 urzędników, co stanowi około 25 procent uprawnionych do stabilizacji.

Uroczystość plebiscytowa

W niedzielę, 20 marca 1927 r. odbędzie się w Katowicach uroczysty Obchód ku uczczeniu VI. rocznicy plebiscytowej. W uroczystości tej weźmie udział cały Śląsk i wszystkie dawniej pograniczne miasta Polski, które przyczyniły się do pomyślnego wyniku plebiscytu.

Komitet katowicki dokłada starania, aby tegoroczna rocznica wypadła jak najwspanialej. W tem wielkiem święcie narodowem weźmie także udział miasto Oświęcim, gdzie dawny komitet plebiscytowy organizuje wyjazd uczestników, złożonych z reprezentantów wszystkich sfer miasta. Odnośną odezwę podpisali b. członkowie komitetu plebiscytowego, mianowicie prezes Mayzel i sekretarz Orłowski.

Zastrzelenie groźnego bandyty

Z Oświęcimia donosi nam nasz korespondent pod datą 16 bm.:

Od dłuższego już czasu niepokoiła nasze miasto i okolicę szajka bandycka, na której czele stał Władysław Rembiesa z Babic pod Oświęcimem. Długotrwające obławy pozostawały bez rezultatu, aż wreszcie policja oświęcimska w osobach starszych posterunkowych, Górskiego i Gątkowskiego, zetknęła się wczoraj 15 bm. z bandytą w szuwarach nad rzeką Solą.

Po dłuższej obopólnej strzelaninie, w trakcie której przeszyła kula posterunkowemu Gątkowskiemu płaszcz — został Rembiesa ciężko ranny w brzuch. Widząc się osaczonym bandyta, strzałem w skroń odebrał sobie życie.

W ten sposób dzięki energji tut. policji państwowej, w szczególności komisarza Lödla, została groźna szajka bandycka zlikwidowana.

Prześladowanie Polaków na Litwie

Z Kowna donoszą:

Represje ze strony rządu Waldemarasa i Smetony wobec ludności polskiej przechodzić zaczynają w system, przypominający **najgorsze prześladowania z okresu rządu na Litwie** CHD. Po okresie zamykania szkół polskich i usuwania nauczycieli polskich ze szkolnictwa, zabrano się do represyj wobec polskich działaczy oświatowych.

W Ucianach aresztowano i wysłano do obozu koncentracyjnego trzech miejscowych działaczy oświatowych, w tem 70-letniego staruszka Turczyńskiego. Aresztowanych skazano na deportację i kary pieniężne. Jednocześnie policja odebrała wszystkie listy, sporządzone przez Polaków, mające być dołączone do podania o uwolnienie aresztowanych.

Licytacja rosyjskich klejnotów koronnych

Z Londynu donoszą:

Dziś odbędzie się licytacja rosyjskich klejnotów koronnych w Londynie. Syndykat jubilerów angielskich zakupił owe klejnoty niedawno od rządu sowieckiego. Klejnoty przedłożono w tych dniach królowej angielskiej do oglądnięcia. Między innemi znajduje się tam tiara w formie kłosu, następnie miecz Pawła I. z rękojeścią djamentową. Jedna z broszek składa się cała z jednego 40-karatowego djamentu. Także i korona weselna używana przy ślubach carów rosyjskich, będzie zlicytowana. Składa się ona z dwóch szeregów brylantów i krzyża brylantowego na podłożu z czerwonego aksamitu. W licytacji wezmą udział najwybitniejsi bankierzy.

Trzęsienie ziemi w Hiszpanji

Telegram z Madrytu donosi:

W okolicy Barcelony odczuto we wtorek kilkakrotne trzęsienie ziemi, które miało spowodować szkody materjalne.

WIOSENNA POGODA zdaje się zaczyna się naprawdę trwałać. Po onegdajszej, śniegowo-deszczowej szarudze, mamy już drugi słoneczny dzień, o typowych cechach pierwszych objawów wiosny, rankiem chłodny jeszcze, ale koło południa termometr dochodzi już do 10 C. Za 4 dni przypada urzędowe wkroczenie wiosny, przygotowania wstępne do tego astronomicznego aktu odbywają się w słonecznych blaskach.

GEN. EGENJUSZ TINZ. W najbliższym czasie przechodzi w stan spoczynku dowódca krakowskiej VI-tej dywizji piechoty, gen. Tinz, zamieszczony na ostatniej liście generałów spensjonowanych po osiągnięciu 35 lat służby, policzalnych do emerytury. Gen. Tinz, ur. w r. 1877, liczy obecnie lat 50 i cieszy się opinją doskonałego dowódcy i sztabowca, zasłużonego na froncie wschodnim w latach 1919—20. Odznaczony jest orderem Virtuti Militari i komandorją orderu „Polonja Restituta". Pełniąc służbę na posterunku krakowskim zjednał sobie uznanie i szacunek szerokich sfer obywatelskich naszego miasta.

WIECZÓR POŚWIĘCONY PAMIĘCI J. KRASZEWSKIEGO. Towarzystwo Miłośników książki urządza we czwartek, 17 bm. o godz. 8-mej wieczór w czytelni Muzeum przemysłowego zebranie ku uczczeniu czterdziestej rocznicy śmierci J. Kraszewskiego. Odczyt o znaczeniu J. Kraszewskiego na rozwój polskiej książki wygłosi dr Adam Bar. Wstęp wolny.

NOMINACJA PROF. UNIW. JAGIEL. Z Warszawy telefonują: Rada ministrów przedstawiła p. prezydentowi Rzeczypospolitej do podpisu nominację dra Zygmunta Mysławskiego na profesora nadzwyczajnego uniwersytetu Jagiellońskiego.

RADJOSŁUCHACZE W KRAKOWIE DOMAGAJĄ SIĘ, ABY KAŻDY URZĄD POCZTOWY DOKONYWAŁ REJESTRACJI RADJOODBIORNIKÓW. — Ilość osób, zgłaszających się w myśl ustawy w głównym urzędzie pocztowym po upoważnienia na posiadanie radjoodbiorników, wzrasta z każdym dniem. — Interesująca jest statystyka zgłoszeń z ostatnich dwóch tygodni. W dniu 1 bm. celem rejestracji zgłosiło się osób 18, w dniu 2 bm. 10 osób, 3 bm. 12 osób, 4 bm. 23 osób, 5 bm. 24 osób, 7 bm. 28 osób, 8 bm. 17 osób, 9 bm. 25 osób, 10 bm. 38 osób, 11 bm. 50 osób, 12 bm. 65 osób, 14 bm. 66 osób. — Wobec tego wzmagającego się z każdym dniem napływu zgłoszeń, byłoby bardzo pożądanem, aby nietylko główny urząd pocztowy, lecz każdy urząd filjalny w Krakowie dokonywał rejestracji. — Na konferencji w dniu 10 bm. przedstawiciel dyrekcji poczty zapowiedział, że w najbliższych dniach wydane zostanie zarządzenie, uprawniające wszystkie urzędy do przyjmowania zgłoszeń, niestety, jednak dotychczas zarządzenie to nie nastąpiło. Zważywszy, że w najbliższych dniach ilość osób rejestrujących swoje radjoodbiorniki jeszcze się powiększy, a już obecnie w biurze rejestracyjnym w głównym urzędzie pocztowym tworzy się nieraz ogonek osób czekających swej kolei, dyrekcja poczty powinna niezwłocznie otworzyć kilka innych biur rejestracyjnych, aby przyspieszyć i ułatwić rejestrację.

Z ODDZIAŁU WIOŚLARSKIEGO „SOKOŁA". Walne zgromadzenie członków oddziału wioślarskiego „Sokoła" krakowskiego dokonało wyboru prezydjum i zarządu na rok 1927 w następującym składzie: prezes: Fr. ks. hr. Pusłowski, I. zastępca prezesa: inż. Fr. Drobniak, II. zast. prezesa: J. Ru..., III. zast. prezesa: dr K. Szczepański; sekretarz: W. Winkler, zast. sekretarza: E. Skocz, naczelnik przystani: K. Karwat, zast. naczelnika przystani: S. Kormicki; delegat do P.Z.T.W.: Wł. Cyrek; skarbnik: J. Nazimek, zast. skarbnika: H. Kawka; rachmistrz: M. Piorunowski; gospodarz techniczny: A. Grabski, zast. gospodarza technicznego: St. Pękalski; gospodarz administracyjny: J. Wagan, zast. gospodarza administracyjnego: J. Szczepek.

ZAKOŃCZENIE KURSÓW DLA ANALFABETÓW-ŻOŁNIERZY. W dniu 18 bm. o godz. 15-tej odbędzie się w „Domu żołnierza polskiego" w Krakowie uroczyste zakończenie wspólne wszystkich kursów analfabetów-żołnierzy garnizonu krakowskiego przy współudziale władz cywilnych i wojskowych, przedstawicieli TSL., oraz nauczycielstwa, uczącego na kursach i t. p.

ODCZYT REKTORA MARCHLEWSKIEGO. — Zarząd polskiej akademickiej młodzieży ludowej w Krakowie informuje, że we czwartek 17 marca o godz. 7-mej wieczorem w sali 62 Coll. Nov. (uniwersytet), odbędzie się odczyt rektora U. J., prof. dra Marchlewskiego, p. t.: „Przemysł a rolnictwo". Wstęp wolny.

ODCZYTY KS. PROF. HORTYŃSKIEGO. Powszechny Instytut wykładowy urządza szereg odczytów z obrazami świetlnemi z filozofji przyrody, które wygłaszać będzie w każdą środę o godz. 6 wieczorem w sali Towarzystwa Lekarskiego (ul. Radziwiłłowska 4) ks. prof. Feliks Hortyński. — Dochód przeznaczony na restaurację kościoła Marjackiego.

W KLINICE NEUROLOGICZNO-PSYCHJATRYCZNEJ prof. dra Piltza odbędą się następujące wykłady dla nauczycielstwa szkół powszechnych: Dnia 19 marca w sobotę o godz. 6 wieczorem: prof. dra Piltza: „Z zakresu neurologji i psychjatrji dziecięcego wieku". — Dnia 26 marca w sobotę o godz 6 wieczorem dra Medyńskiego: „Pedagogika lecznicza".

Z KRAK. TOW. MIŁOŚNIKÓW HISTORJI MEDYCYNY. W niedzielę dnia 20 marca o godz. 11 rano odbędzie się posiedzenie (Collegium Novum. sala Nr 39), na którem prof. dr Stanisław Trzebiński (z Wilna) wygłosi odczyt p. t.: „Obserwacja, eksperyment i statystyka u Biegańskiego". Goście mile widziani.

ZWYCZAJNE ROCZNE WALNE ZEBRANIE CZŁONKÓW KASYNA POWSZECHNEGO celem złożenia sprawozdania z działalności ustępującego zarządu, wyboru nowego zarządu i t. d., odbędzie się w sobotę dnia 26 marca 1927 r. o godz. 6-tej wieczorem a w braku kompletu o godz. 7-mej wieczór bez względu na komplet — w lokalu Kasyna w Rynku Głównym Nr 13, na I-szem piętrze. 384

KOMISJA INFORMACYJNA Tow. wzajemnej pomocy uczniów U. J. (Jabłonowskich 10/12), poleca fachowych i sumiennych korepetytorów, guwernerów, pracowników biurowych i t. p. w miejscu i na wyjazd. Zgłoszenia załatwia bezinteresownie i ku zadowoleniu stron. — Zgłoszenia przyjmuje się listownie i osobiście codziennie między 1.30—2.30 w zarządzie Towarzystwa.

TEATRY-KINA-KONCERTY

Dnia 17 marca

KINA

Z TEATRU M. IM. J. SŁOWACKIEGO. Dziś we czwartek aktualna komedja Berr-Gavault'a „Dobór naturalny" w obsadzie premjerowej. Na jutrzejszem przedstawieniu popularnem „Mecenas Bolbec i jego mąż", z p. Starską i Niewiarowiczem w rolach tytułowych, zapełniający po raz 13-ty widownię. Kasa dzienna rozpoczęła sprzedaż biletów na przedstawienie jubileuszowe „Franka Rakoczego" Wł. Orkana.

TEATR POPULARNY „NOWOŚCI". — Dzisiaj o godz. 4-tej popoł. premjera baśni Zbierzchowskiego „Tomcio Paluch", okraszonej licznemi niespodziankami i pomysłowemi baletami. „Tomcio Paluch" powtórzony będzie tylko trzy razy, a to: w piątek, sobotę i niedzielę o godz. 4-tej popoł.

ARTUR RUBINSTEIN, jeden z najsłynniejszych pianistów współczesnych, po swoich triumfalnych

sukcesach zagranicznych, przyjeżdża do Polski i wystąpi w Krakowie tylko jeden raz, a to w niedzielę, 20 bm. w Starym Teatrze. 382

CLAIRE DELLYSS, nasza znana tancerka, przed swoim wyjazdem za granicę, wystąpi w Krakowie z jedynym wieczorem poematów tanecznych, a to we wtorek, 5 kwietnia br., w Starym teatrze. Bilety są już do nabycia u J. Lipskiego (Sławkowska 8).

REPERTUARY.

TEATR IM. SŁOWACKIEGO

Czwartek, 17 marca: „Dobór naturalny".

Piątek, 18 marca: „Mecenas Bolbec i jego mąż" (popularne).

Sobota, 19 marca: Uroczysta Akademja ku czci imienin Marszałka Piłsudskiego.

TEATR POPULARNY „NOWOŚCI"

Czwartek, 17 marca: „Tomcio Paluch".

Piątek, 18 marca: „Tomcio Paluch".

Sobota, 19 marca: „Tomcio Paluch".

Z Radjo

PROGRAM RADJOSTACJI KRAKOWSKIEJ
Fala 422.
Czwartek, 7 marca br.:

Godz. 18—18.40: Transmisja koncertu warszawskiego.

Godz. 18.45—19: Rozmaitości warszawskie.

19—19.25. Odczyt pod tyt.: „Co to jest logistyka?", wygłosi dr J. Wilkosz, prof. U. J.

Godz. 19.30—19.55: Odczyt pod tyt.: „O starości i śmierci", wygłosi dr E. Mayldell, prof. U. J.

Godz. 20—20.30: Przerwa, ewentualnie komunikaty.

Od godz. 20.30: Transmisja stacji warszawskiej.

Z kraju

ODJAZD TOMASZA MANNA. Po kilkudniowym pobycie w Warszawie, pisarz niemiecki, Tomasz Mann, opuścił stolicę we wtorek wieczór, odjeżdżając z powrotem do Niemiec, żegnany na dworcu kolejowym przez liczne grono osób ze świata literackiego i dziennikarskiego, w rozmowie pożegnalnej Mann dał wyraz wzruszeniu, z jakiem żegna stolicę Polski, podkreślając serdeczność, jaką wyczuł w czasie pobytu w Polsce. Pobyt ten, jak zaznaczał Mann, pogłębił i utrwalił w nim wiarę, że pomimo wszelkich trudności, możliwą jest i potrzebną wymiana myśli pomiędzy narodami i że siły intelektu przemagają jednak kordony, przenikając w prawdziwe wartości człowieka.

NOWY POSEŁ CZECHOSŁOWACKI W WARSZAWIE, dr Girsa, jak donoszą z Warszawy, złożył w poniedziałek prezydentowi Rzeczypospolitej listy uwierzytelniające.

ZMIANY W MINISTERSTWIE SKARBU. — Z Warszawy donoszą: Dr Wilhelm Turteltaub, został mianowany dyrektorem depart. likw. w min. skarbu, a dr Władysław Rasiński dyrektorem dep. ceł.

GRZEBAĆ ZMARŁYCH, CZY PALIĆ? Generalna dyrekcja zdrowia opracowała projekt rozporządzenia prezydenta Rzeczypospolitej o chowaniu zmarłych. Dotychczas znane było jedynie grzebanie. Wprawdzie w zaborze pruskim istnieją krematorja n. p. w Kubanowicach, jednak spopielanie zwłok jest tam rzadko stosowane.

Projekt wprowadza spopielanie zwłok w całej Polsce. Powstaną specjalne zakłady spopielania. W przepisach o spopielaniu podkreśla gen. dyrekcja konieczność uzyskania zezwolenia władz I-ej instancji oraz poświadczenia urzędu prokuratorskiego, że nie widzi żadnych przeszkód w spalaniu zwłok, nadto przedłożenie dowodu, że zmarły życzył sobie przed śmiercią spalenia zwłok.

Duchowieństwo katolickie i żydowskie ma pewne zastrzeżenia wobec krematorjów. Wobec tego spopielanie nie będzie się tyczyło katolików i żydów. Natomiast ewangelicy nie mają zastrzeżeń co do tego. Przymus spopielania projekt nie przewiduje.

ZAPOWIEDŹ STRAJKU KINOTEATRÓW WARSZAWSKICH. Dnia 13 bm. na walnem zebraniu sekcji warszawskiej Polskiego Związku Teatrów świetlnych, zapadła uchwała, która zapowiada, że wobec konkurencji ze strony kin miejskich, nie opłacających podatków, jakie obciążają kinematografy prywatne, te ostatnie będą zmuszone rozpocząć z dniem 15 czerwca br. ponowny strajk.

STRAJK ROBOTNIKÓW TEATRU MIEJSKIEGO W ŁODZI zakończył się. Robotnicy zgodzili się na propozycję dyrekcji teatru i przyjęli podwyżkę zarobku w wysokości 5 procent.

ROZBUDOWA KRYNICY. (kap.) Ministerstwo rolnictwa i dóbr państwowych zezwoliło na oddanie zarządowi zdrojowiska w Krynicy 2 państwowych obszarów leśnych, Zawadliwa i Romanówka o powierzchni 65 ha., sąsiadujących z Parkiem Zdrojowym. Pozwoli to na rozszerzenie tego parku, który łącznie obejmować będzie 125 ha. Rozszerzony park zostanie, według projektu inż. Chodzickiego, docenta Szkoły głównej gospodarstwa leśnego w Warszawie, podzielony na 4 jednostki odrębne w charakterze, stosownie do położenia, gleby i t. p. Będzie to jeden z największych i najwspanialszych parków zdrojowych w Polsce.

O niezwykłym rozmachu budowlanym w Krynicy świadczyć może fakt, że w nadchodzącym sezonie letnim przybędzie tam około 1.000 doskonale i komfortowo urządzonych pokoi mieszkalnych.

IZBA HANDLOWA POLSKO-WŁOSKA w Katowicach. Dnia 15 bm. odbyło się w Katowicach inauguracyjne posiedzenie Izby handlowej polsko włoskiej. Na zebranie przybyli liczni członkowie Izby, przedstawiciele przemysłu, bankowości oraz reprezentanci władz. Zebranie zagaił generalny dyrektor Dworzańczyk. — Następnie konsul włoski w Katowicach, dr Foni, złożył życzenia Izbie im. posła włoskiego w Warszawie, Majoniego, poczem radca handlowy poselstwa włoskiego w Warszawie, dr Corvi, wygłosił odczyt o rozwoju stosunków handlowych polsko-włoskich, począwszy od XII wieku aż do czasów obecnych.

ARESZTOWANIE MORDERCY W SŁUŻBIE SOWIETÓW. Z Białegostoku donoszą, że w Bielsku aresztowano jednego z najniebezpieczniejszych bandytów, Aleksandra Bajdę. Bajda pod konwojem przewieziony został do Białegostoku, gdzie osadzono go w więzieniu. W czasie śledztwa Bajda złożył sensacyjne zeznania, w których stwierdził, iż kilka z popełnionych przez niego morderstw dokonanych zostało z dyrektywy mińsk. GPU. Między in. zamordowany został w ten sposób brat znanego gen. Bułak-Bałachowicza.

ZAMACH POSTERUNKOWEGO NA URZĘDNIKA KOLEJOWEGO. Z Kielc donoszą: Starszy posterunkowy P. P., Roman Popiołek, po kłótni postrzelił urzędnika kolejowego stacji Kielce, Majewska, raniąc go ciężko w prawe ramię, poczem zaalarmowawszy policję, udał się do koszar, gdzie wystrzałem rewolwerowym pozbawił się życia. — Śledztwo w toku.

Za duszę ś. p.
Inż. Józefa Daneka
st. referenta Okr. Dyr. Robót Publ.
odprawionem zostanie
Nabożeństwo żałobne
w kaplicy cudownej Matki Boskiej O. O. Karmelitów, dnia 18 marca 1927 r. o godzinie 7½ rano, na które Kolegów, Znajomych i Pobożnych zaprasza stroskana
Żona z Rodziną

Za spokój duszy najukochańszego naszego ojca ś. p.
Rafała Biasiona
i naszej najukochańszej siostry ś. p.
Anny Biasionówny
odprawione zostanie
Nabożeństwo żałobne
w dnia 19 marca b. r. w kościele OO. Franciszkanów w kaplicy Matki Boskiej o godzinie 8-mej rano na które zapraszaję wszystkich krewnych, znajomych i przyjaciół zmarłych
Żona, dzieci i wnukowie.

Ze Świata

MUZYKA I ŚPIEW POLSKI W PRADZE. — P.A.T. donosi z Pragi: Niedzielny koncert abonamentowy tutejszej Filharmonji, której dyrygował świetny kapelmistrz opery pomorskiej, Bojanowski, oraz w którym wystąpiła jako solistka primadonna opery poznańskiej, p. Cywińska, doznał entuzjastycznego przyjęcia ze strony licznie zgromadzonej publiczności.

LOSY ŁAWRY KIJOWSKIEJ. „Krasna Gazeta" donosi, że na mocy decyzji wszechukraińskiego komitetu wykonawczego, cały teren Ławry peczerskiej w Kijowie wraz z cerkwiami i zabudowaniami, przeznaczony został na założenie muzeum ukraińskiego. Władze sowieckie rozpoczęły już przyjmowanie majątku Ławry. Z dniem 1-go lipca Ławra przejdzie całkowicie pod zarząd państwa, dotychczasowi zaś mieszkańcy mają być wysiedleni.

ZGON FABRYKANTA OŁÓWKÓW HARDMUTHA. W 58-ym roku życia zmarł w Budziszynie na grypę znany wielki przemysłowiec, Franciszek Hardmuth, właściciel znanej na całym świecie fabryki ołówków.

AFERA SĘDZIEGO NAGY. Z Budapesztu donoszą: Z związku z aferą kryminalną sędziego Stefana Nagy, dowiadujemy się, że liczba aresztowanych osób w tej aferze, wynosi dotychczas 17. — Dwaj prokuratorzy, uwikłani w tę aferę, zostali dziś w nocy zwolnieni. Reszta aresztowanych po przesłuchaniu ma być również zwolniona, jednak nie jest wykluczonem, że będą przedsięwzięte dalsze aresztowania. Policja odmawia wszelkich informacyj i nie dopuszcza nikogo do aresztowanych.

TRZECIE ZABÓJSTWO W WIEDNIU W CIĄGU TYGODNIA. Z Wiednia donoszą: Do policji zgłosił się dziś pomocnik ślusarza, Jan Mak, który doniósł, że żyjąca z nim 45-letnia Ida Kulik, zmarła nagle dziś w nocy. — Komisja policyjna przybyła na miejsce, stwierdziła pewne podejrzane okoliczności, wobec czego aresztowała Maka. Byłby to już trzeci mord małżonka, popełniony w Wiedniu w ciągu krótkiego czasu.

KRWAWE DEMONSTRACJE W MAGDEBURGU. Z Berlina donoszą: W Magdeburgu doszło na tle demonstracji do krwawych starć między komunistami a nacjonalistami. Na przedmieściu Sudenburg komuniści zaatakowali oddział stahlhelmowców, przyczem 4 komunistów i 1 stahlhelmowiec odnieśli rany.

Szkoły polskie w Charbinie zagrożone

W północnej Mandżurji znajdują się setki młodzieży polskiej, które ratują od wynarodowienia w szkolnictwie sowieckiem szkoły polskie w Charbinie, a mianowicie dwie szkoły powszechne i gimnazjum.

Znaczenie tych szkół, ich organizację i położenie przedstawił w lecie r. z. p. T. Szukiewicz, który przybył do Polski z prośbą o pomoc w utrzymaniu tej dalekiej placówki narodowej. Niestety! pomoc ta okazała się bardzo ułamkowa i dlatego — jak donosi »Przegląd Pedagogiczny« — los szkół polskich w Mandżurji jest wielce opłakany.

Delegaci szkolnictwa polskiego w Charbinie wnieśli do rządu polskiego memorjał, w którym prosili o subsydjum w wysokości 20.000 zł. na rok 1927. Rząd sumy tej do budżetu na r. b. nie wstawił, wziął natomiast na etat państwowy dwóch nauczycieli gimnazjum im. H. Sienkiewicza w Charbinie oraz jednego nauczyciela szkoły powszechnej, czynnej przy gimnazjum. Pomoc ta nie wystarcza na postawienie szkół tych na odpowiednim poziomie, czego dowodem jest niemożność pozyskania z Polski wykwalifikowanych sił nauczycielskich.

Społeczeństwo polskie w Mandżurji spodziewa się, iż zapowiedziany na rok bieżący zjazd delegatów wychodźtwa polskiego znajdzie może jakieś środki na utrzymanie szkolnictwa polskiego na Dalekim Wschodzie.

Z komisyj sejmowych

WALKA O UTRZYMANIE STATUTU WŁASNEGO DLA KRAKOWA.

Warszawa, 17 marca.

Na wczorajszem posiedzeniu sejmowa komisja administracyjna omawiała 40 artykułów projektu ustawy o gminie miejskiej.

Pozatem komisja ustaliła liczbę radnych miejskich w Krakowie, Poznaniu i Wilnie na 90, w Łodzi, Lwowie na 100, a w. Warszawie na 150. Uzdrojowiska mają mieć 50 procent więcej radnych aniżeli miasta o tej samej ilości mieszkańców. Dla uzgodnienia spornych kwestyj wybrano specjalną podkomisję.

W sprawie ustalenia zasadniczych postanowień **o statutach miast większych w Polsce**, przedstawiciele Kongresówki wyrazili zapatrywanie, że **osobny statut dla miast** jest niepotrzebny, gdyż wszystkie miasta mogą się rządzić ogólną ustawą o gminie miejskiej jednolitą dla całego państwa. Z wielkim trudem udało się przedstawicielom z Małopolski wytłómaczyć potrzebę wprowadzenia **kategorji miast o własnych statutach**. Po dłuższej dyskusji przedstawiciele Kongresówki zgodzili się co najwyżej na przyznanie odrębnego statutu stolicy kraju, Warszawie i miastu Lwowowi. Przeciw przyznaniu tego przywileju innym miastom opierali się do późnych godzin wieczornych i porozumienie w tym punkcie utknęło.

O PRZERACHOWANIE POŻYCZEK PAŃSTWOWYCH.

Warszawa, 17 marca.

Sejmowa komisja skarbowa na posiedzeniu wczorajszem wysłuchała **referatu pos. ks. Bratkowskiego** (Ch. N.) o wniosku w sprawie **znowelizowania rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej** z dnia 17 września 1926 w sprawie uzupełnienia postanowienia o przerachowaniu **pożyczek państwowych** z lat 1919—1926. Po dyskusji wniosek ten odrzucono; przyczem komisja w porozumieniu z wiceministrem skarbu Górą uchwaliła rezolucję **w sprawie przedłużenia** wygasającego w dniu 31-go marca br. terminu do zgłoszenia konwersji pożyczkowej do dnia 1 lipca br., z wezwaniem do rządu, aby nowy termin został odpowiednio podany do publicznej wiadomości. Ponieważ w związku z wnioskiem o podwyższenie waloryzacji pożyczek państwowych powstały projekty amortyzacj obligacji, rząd przyjął rezolucję komisyjną **przeprowadzenia w tym kierunku nowych obliczeń i studjów** celem poinformowania komisji o stanie rzeczy. Wyniki prac rządu mają być przedstawione komisji w ciągu dwóch miesięcy.

Następnie komisja przystąpiła do rozpatrzenia wniosków poselskich klubów ZLN, ChD, ChN i NPR w sprawie **zmiany ustawy o opłatach stemplowych**. Przyjęto zgodnie wniosek rządu kilku zmian podrzędniejszej natury odraczając trzecie czytanie uchwalonego projektu noweli do ustawy stemplowej do dnia 22 bm., od tego bowiem czasu rząd zapowiedział wniesienie kilku nowych wniosków w tej sprawie.

Minister Zaleski o naszej polityce zagranicznej

Minister spraw zagranicznych p. **Zaleski** udzielił wczoraj przedstawicielowi **»Ilustrowanego Kurjera Codziennego«** wywiadu, w którym poruszył **stanowisko Polski wobec aktualnych zagadnień międzynarodowych.**

Przedewszystkiem przedstawił p. minister, że **w stosunku z Niemcami** nastąpił skutkiem genewskich rozmów ze Stresemannem **zwrot korzystny**, tak iż w najbliższej przyszłości **przypuszczalnie w ciągu 7—10 dni rozpoczną się w drodze dyplomatycznej rokowania co do ogólnych wytycznych całego traktatu handlowego.**

Komisja Sejmu radzi nad poprawkami budżetowemi Senatu

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 17 marca. Komisja budżetowa Sejmu pod przewodnictwem **pos. Rymara** (ZLN) przystąpił adziś do załatwienia **poprawek Senatu do budżetu na rok 1927-28.**

Jak już doniesiono, w Senacie **nadwyżka dochodów nad wydatkami** została sprowadzona **do kwoty 1 miljona złotych.** Prezes komisji pos. **Rymar** jest zdecydowany pójść w tym kierunku, aby nadwyżkę dochodów **powiększyć do kwoty 4 do 5 miljonów**, a to z uwagi na to, aby wzmogło się przekonanie **o realności** naszego budżetu i siły finansowej państwa.

Pod względem formalnym poszczególne poprawki przedstawiają kolejno referenci do tych części budżetu. Za nieobecnych referentów pos. **Dębskiego i Chądzyńskiego**, którzy uczestniczą w wycieczce parlamentarzystów we Francji, składa referat generalny referent budżetu pos. **Byrka**, który też w izbie będzie referował wszystkie poprawki, przyjęte ostatecznie przez komisję.

Jutro odbędzie się posiedzenie komisji 5-ciu dla załatwienia sprawozdania Najw. Izby Kontroli o wykonaniu budżetu na rok 1925. Jutro popołudniu komisja załatwi ostatecznie rezolucje, zgłoszone w Sejmie przy sposobności załatwiania budżetu.

Sukces armji północno-chińskiej

(Telegram iskrowy „Nowej Reformy").

Paryż, 17 marca. »Information« donosi z Pekinu, że **armja mukdeńska Czang Tso Lina po zwycięskiej walce zajęła Honan**, ważny punkt operacyjny wojsk kantońskich. Marszałek Wu Pei Fu, który maszerując na Hankau, zmierzał do Honan, **został pobity.**

W następstwie zwycięstwa pod Honan znaczna część armji północnej mogła **przekroczyć rzekę żółtą.**

W dalszym ciągu oświadczył min. Zaleski, że **pertraktacje o pakt gwarancyjny z Rosją potoczą się obecnie w szybszem tempie**, przyczem jednakowoż **sprawa traktatu handlowego nie będzie**, jak się zdaje, **poruszana.**

Niezwykle sumienne były wyjaśnienia p. ministra **o stanie stosunków polsko-litewskich.** Przedewszystkiem przyznał p. Zaleski, iż istotnie **»były« już robione pewne próby ze strony nieoficjalnej**, ze strony ludzi dobrej woli, o **nawiązanie pewnych rozmów między Warszawą a Kownem«.** Pan minister sądzi atoli, że do **baraźej konkretnych wyników można dojść tylko w drodze zupełnej oficjalnych rozmów**, do których rząd polski zawsze jest gotowy.

Wkońcu zaznaczył p. minister, iż **między Polską a Rumunją istnieją** wbrew alarmom prasy niemieckiej **tylko drobne różnice** w interpretacji umowy handlowej i zaprzeczył pogłoskom o jakichś większych zmianach organizacyjnych w M. S. Z.

Zamordowanie ś. p. Sobińskiego dziełem Ukraińskiej Org. Wojskowej

Ze Lwowa donoszą:

Wśród młodzieży ukraińskiej **we Lwowie** krąży konspiracyjnie oficjalny organu **»Ukraińskiej Organizacji Wojskowej«**, wydawany w Berlinie. W numerze styczniowym zamieszcza »Surma« artykuł p. t. **»Nowy strzał«**, w którym w sposób **jawny stwierdza, że zamordowanie kuratora lwowskiego śp. Sobińskiego było właśnie dziełem »U. O. W.«.**

W ten sposób **mimo wykrętów prasy ruskiej** zostaje ponad wszelką wątpliwość udowodnione istnienie »Ukraińskiej Organizacji Wojskowej«, **której dziełem są wszystkie dotychczasowe zamachy polityczne**, napady na kasy rządowe i czynny sabotaż **we wschodniej Małopolsce.**

Rząd opracowuje zmianę ordynacji wyborczej

Z Warszawy donoszą:

Z kół zbliżonych do rządu słychać, iż prezydjum Rady ministrów utworzyło szereg komisyj międzyministerjalnych, w których opracowywana jest sprawa zmiany ordynacji wyborczej do Sejmu i Senatu. Zasady zmiany nie zostały jeszcze ustalone. Podobno projektowane jest zaprowadzenie związku list wyborczych, zmniejszenie ilości posłów do 360 itp. Projekty znajdujące się w komisjach rządowych, nie były jeszcze rozpatrywane przez członków rządu.

Kompromisowa formuła N. P. R. w sprawie ordynacji sejmowej

Warszawa, 17 marca (AW). W klubie parlamentarnym **N. P. R. utrzymała się koncepcja wysunięcia formy kompromisu** pomiędzy stronnictwami prawicy i lewicy, projektująca **niezmniejszanie liczby mandatów, lecz powiększenia jej**, a to w ten sposób, że **liczba mandatów we wschodniej Małopolsce i na kresach pozostałaby w dotychczasowej liczbie**, natomiast **powiększeniu** uległyby mandaty w okręgach czysto polskich, **w szczególności w b. Kongresówce i Poznańskiem.** Z inicjatywą w tym kierunku NPR zamierza wystąpić w razie wyraźnego porozumienia.

Obecnie na terenie komisji konstytucyjnej toczą się rokowania pomiędzy czynnikami sejmowymi o kompromis reformy ordynacji wyborczej.

Z Rady ministrów

Warszawa, 17 marca (PAT). Na wczorajszem posiedzeniu Rady ministrów pod przewodnictwem wicepremjera Bartla uchwalono m. in. projekt rozporządzenia Rady ministrów w sprawie **zmiany regulaminu Rady prawniczej**, powzięto uchwałę określającą tryb, w jakim uzgodniane mają być między ministerstwami projekty ustawodawcze, rozporządzenia i zarządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej, oraz rozporządzenia Rady ministrów, uchwalono projekt rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej, upoważniający ministra skarbu do **regulowania w drodze rozporządzenia obrotu pieniężnego z krajami zagranicznemi i do regulowania obrotu obcemi walutami.** W końcu Rada ministrów uchwaliła projekt rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej w sprawie częściowej zmiany art. 6 ustawy z dnia 30 stycznia 1920 **o zniesieniu Sejmu i wydziału krajowego w b. zaborze austrjackim**, wreszcie zatwierdzono **zmiany, jakie mają być dokonane w statucie Polskiej Akademji Umiejętności.**

TELEGRAMY

Kanał Śląsk—Gdańsk

(Telefonem od naszego korespondenta).

Katowice, 17 marca. Wczoraj pod przewodnictwem zastępcy województwa krakowskiego inż. Jarosławieckiego odbywały się tu obrady w sprawie budowy kanału węglowego Śląsk-Gdańsk.

Linja ta, według obliczeń dyr. Skalki, jest o 330 km. krótszą niż linja Wisły. Kanał węglowy może być wybudowany w przeciągu 8 lat, podczas gdy regulacja Wisły, celem usplawnienia jej, kosztowałaby dziesiątki miljonów złotych i trwałaby blisko 30 lat.

Zebranie zakończyło się wybraniem komisji technicznej i utworzeniem komisji organizacyjnej, w skład której weszli wojewodowie: Tarnowski, Grażyński, Manteufel, Jaszczołt i Moździanowski.

Rokowania w sprawie osiedlania się Niemców w Polsce

(Telegram własny „Nowej Reformy").

Berlin, 17 marca. »Vossische Zeitung« donosi, że Stresemann odbył wczoraj dłuższe rozmowy **z posłami włoskim i sowieckim oraz posłem polskim.** W kołach dyplomatycznych zwracają uwagę, że zwłaszcza rozmowa z posłem włoskim i posłem sowieckim **wybiegała daleko poza zwykły szablon rozmów dyplomatycznych.** W czasie rozmowy z posłem **polskim** okazało się, że rząd warszawski w ostatnim czasie powziął decyzję, aby na zasadzie porozumienia genewskiego **podjąć formalne rokowania dyplomatyczne w sprawie osiedlania się obywateli niemieckich w Polsce.**

Język polski uznany jako oficjalny na międzynar. kongresie medycznym

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 17 marca. Mocą uchwały komitetu stałego, który obradował ostatnio **w Brukseli, uznano język polski jako oficjalny IV międzynarodowego kongresu medycyny i farmacji**, który, jak wiadomo, odbędzie się między 30 maja i 4 czerwca br. **w Warszawie.** Dotychczas za oficjalne języki kongresów uznane były **tylko angielski, hiszpański, francuski i włoski.**

DZIAŁ GIEŁDOWY

AKCJE SŁABE, DOLAR NIECO MOCNIEJ.

Kraków, 17 marca.

W godzinach przedpołudniowych aż do chwili rozpoczęcia oficjalnego zebrania na rynku efektów tendencja słabsza z powodu silnej realizacji. Tendencja zniżkowa, która rozpoczęła się wczoraj pod wpływem wiadomości z Warszawy, trwa do chwili obecnej, przyczem zaofiarowanie towaru silniejsze a chęć kupna słaba. Kursa kształtowały się nieoficjalnie następująco: Jaworzno 20—20.25, Cegielski 39, Elektrownia 42, Bank Polski 128, Zieleniewski 18.5, Siersza górn. 4.15—4.20, Chybie 6.65, Chodorów 120, Lokomotywy 1.25.

Na rynku walut i dewiz tendencja lekko mocniejsza pod wpływem silniejszego zainteresowania, nastrój naogół spokojny. W Krakowie got. 8.93½ 8.94.¼, czeki 8.97. W Warszawie got. 8.93¼—8.93.75, czeki 8.96. We Lwowie got. 8.93½—8.94, czeki 8.97. W Katowicach got. 8.94—8.95, czeki 8.97. Bank Polski płaci. got. 8.90, czeki 8.93.

Zurych, 17 marca (PAT). Paryż 20.35, Londyn 25.24 1/8, Nowy Jork 5.19.81, Berlin 123.35, Wiedeń 73.15, Praga 15.39½, Budapeszt 90.75.

Ze sportu

DOOKOŁA LIGI.

Pod tytułem: »Czyżby załamanie się Ligi« znajdujemy w 72 numerze »Robotnika Warszawskiego« następującą notatkę: Z Krakowa donoszą, iż niektóre czołowe kluby skłaniają się do wystąpienia z Ligi. Mówi się tam nawet, iż górnośląski »Ruch«, Toruński Klub Sportowy wystąpią już w ciągu bieżącego tygodnia. Ponadto mówi się na terenie krakowskim, że cały szereg graczy ligowych, a między innymi gracze Wisły — Kotlarczyk, Skrzyniowicz, Ketz i Żelazny odmówili podpisania deklaracji przystąpienia do Ligi.

ZAKOŃCZENIE NAJWIĘKSZYCH ŚWIATOWYCH ZAWODÓW NARCIARSKICH.

W ubiegłym tygodniu zakończyły się w Holmenkollen największe zawody narciarskie świata. Zawody te aczkolwiek nie są oficjalnemi mistrzostwami, są niemi jednak w istocie rzeczy przez to, iż Norwegowie są jak wiadomo niedoścignionymi jeszcze dla wszystkich narodów narciarzami. Jako zwycięzcy wyszli w tym roku w skokach Tullin Thams (najdłuższy skok 42 mtr.), w biegu zaś seniorów na 18 klm. przyszedł pierwszy do mety Andersen (nota 14:50). W kombinacji zwycięstwo odniósł Ole Kolterub (nota 28:85), zdobywając temsamem i puhar królewski.

Krakowski Zwiazek Okregowy Piłki Nożnej

Kraków, ul. Mikołajska 32/I.

KOMUNIKAT ZARZĄDU K. Z. O. P. N. NR 3.

1) Wzywa się wszystkie kluby, które dotychczas nie przesłały K. Z. O. P. N. deklaracji w sprawie t. zw. »Ligi« (dołączonej do pisma K. Z. O. P. N. L. 139/27 z dnia 7 marca 1927), aby deklarację tę **do dnia 18 marca b. r.** przesłały po jej wypełnieniu, w przeciwnym razie nie będą brane pod uwagę przy losowaniu mistrzostw na rok 1927

2) Wszystkie kluby winny do dnia 20 marca b. r. wpłacić wpisowe do mistrzostw kl. B i C, oraz wkładkę za I kwartał 1927 r. pod rygorem kar przewidzianych statutem K. Z. O. P. N.

3) Wkładki do P. Z. N. wynoszą na rok 1927 dla klubów klasy A 30 zł, dla klasy B 10 zł, dla klasy C 8 zł rocznie, płatne kwartalnie w dniach 15 marca, 1 czerwca, 1 września i 1 grudnia b. r.

4) Zasuspendowano T. S. Wisła i K. S. Jutrzenka — Kraków w związku z t. zw. »Ligą«, aż do czasu załatwienia sprawy przez P. Z. P. N.

5) Zniesiono suspenzję nałożoną komunikatem Nr 39/26 następującym klubom z powodu wpłacenia zaległych wkładek: z dniem 2 marca K. S. Młot Czechowice, Ż. T. G. S. Samson Tarnów, T. S. Świt Sosnowiec, z dniem 6 marca: Częstochowski K S., Ż. K. S. Jordanja Częstochowa, K. S. Sparta Raków, z dniem 8 marca: K. S. Sandecja Nowy Sącz, T. S. Soła Żywiec.

6) Zniesiono z dniem 13 marca 1927 r. suspenzję K. S. Urania Kraków, nałożoną komunikatem Nr 1/27.

7) Przypomina się klubom, że zawody należy zgłaszać do K. O. K. S. najpóźniej do czwartku każdego tygodnia z równoczesnem wpłaceniem taksy.

KOMUNIKAT WYDZ. GIER I DYSC. NR 3.

1) Przypomina się wszystkim klubom krakowskim, że gracze wykluczeni na zawodach przez sędziego, mają się stawić do przesłuchania **na najbliższem** posiedzeniu Wydziału Gier i Dysc. Gracz, który nie stawi się na posiedzeniu W. G. i D. zostanie zaocznie ukarany.

Posiedzenia Wydziału Gier i Dysc. odbywają się w każdą **środę o godzinie 7-mej** wieczorem w lokalu K. Z. O. P. N. ul. Mikołajska 32/I p. oficyny.

2) Zawiadamia się kluby mające siedzibę na terenie Podokręgów, że wszelkie pisma od klubów do K. Z. O. P. N. mają przechodzić przez odnośne Kierownictwa Podokręgów, z wyjątkiem wszelkich protestów od orzeczeń danego Kierownictwa Podokręgu.

Znaczne ograniczenie wyjazdu robotników polskich do Francji

Jak wczoraj w krótkiem streszczeniu donieśliśmy, ambasador francuski w Warszawie zawiadomił rząd polski zgodnie z § 10 polsko-francuskiej konwencji z 3 października 1919 r. o następujących zarządzeniach, wydanych przez rząd francuski w związku z obecnym **niepomyślnym stanem rynku pracy we Francji,** w celu **ograniczenia dopływu obcych robotników.**

Szczegóły memorjału francuskiego są następujące:

1) Począwszy od 2 grudnia 1926 r. zapotrzebowania robotników obcych, tak zbiorowo, jak jednostkowo, są uznawane za ważne jedynie w razie, gdy po zatwierdzeniu przez właściwy prowincjonalny urząd pośrednictwa pracy, uzyskają przychylną opinję Centralnego Wydziału dla spraw robotników cudzoziemskich przy francuskiem ministerstwie pracy. Wydawanie przychylnych opinij w sprawach tego rodzaju **zostało obecnie wstrzymane.**

2) Robotnicy, którzy wyjechali czasowo do kraju na podstawie urlopu opatrzonego wizą francuskiego ministerstwa pracy, będą mogli wrócić na miejsce pracy, jedynie w razie przedstawienia pisma pracodawcy, **wzywającego do powrotu,** które będzie opatrzone przychylną opinją Centralnego Wydziału dla spraw robotników cudzoziemskich. **Wstrzymane zostało również wykonanie zapotrzebowań zbiorowych i jednostkowych,** zatwierdzonych poprzednio, jakoteż wyjazd robotników **już zarekrutowanych** na podstawie tych zapotrzebowań.

Wreszcie zarządzono, że termin ważności zapotrzebowań jednostkowych **upływa po jednym miesiącu,** zapotrzebowań zbiorowych — po dwóch miesiącach, licząc od daty wydania przychylnej opinji do dnia stawienia się robotnika na granicy francuskiej.

Powyższe zarządzenia mają na celu ochronę obcych robotników przed skutkami panującego obecnie we Francji bezrobocia, które byłyby dla nich tem dotkliwsze, że na mocy istniejących przepisów, zasiłki dla bezrobotnych wydawane są jedynie w razie stwierdzenia co **najmniej sześciomiesięcznego pobytu** w miejscowości, wchodzącej w zakres działania funduszu bezrobotnych.

Diarjusz ekonomiczny

— **Dwugodzinny strajk demonstracyjny robotników fabryk zapałczanych** na terenie woj. warszawskiego wybuchł wczoraj, a wywołany został stanowiskiem fabrykantów szwedzkich, którzy nie zgodzili się na rokowania w sprawie poprawy bytu robotników.

— **Linja kolejowa Margrabowo-Raczki ma być użyta do ruchu tranzytowego** między województwami wschodniemi a portem Królewieckim, co wywołuje w Gdańsku wielkie zaniepokojenie.

— **Związek pracowników bankowych zwrócił się do Związku Banków** w Polsce o uregulowanie uposażeń pracowników bankowych. Związek Banków odpowiedział, że sprawą tą się nie zajmie.

— **Fuzja Banku Małopolskiego w Krakowie z „Bankiem Unji w Polsce"** we Lwowie nastąpić ma w najbliższym czasie. Jest to następstwo połączenia się Boden-Creditanstalt'u z Union-Bankiem wiedeńskim.

— **Przywóz zboża sowieckiego do Polski** w ostatnich czasach zmniejszył się do minimum. Spodziewane są jeszcze jedynie transporty, obejmujące kilkanaście wagonów.

— **Robotnicy włókienniczy w Białymstoku** postanowili nie przyłączyć się do strajku włókienniczego w Łodzi i w Bielsku.

— **Kursa polskich pożyczek państwowych na giełdzie nowojorskiej** ostatnio wzrosły bardzo znacznie; 8%-towa pożyczka Dillonowska osiągnęła 98·25, poczem z końcem tygodnia spadła do 97·— przy obrocie 1,075.000 dol.

— **Na targach jajczarskich w Polsce panuje tendencja zniżkowa.** W Warszawie ceny jaj w hurcie spadły do 195 zł za skrzynię, w detalu od 14—16 gr za sztukę, w Krakowie do 12 gr za sztukę.

— **Praskie targi wiosenne** otrzymały 2.360 deklaracyj wystawców, z tego 209 obcokrajowców. Powierzchnia wystawy wyniesie 30·644 m^2.

— **Pertraktacje w sprawie pożyczki stabilizacyjnej dla Brazylji** w sumie 100 mil. dol. zostaną w najbliższym czasie zakończone w N. Jorku.

Informacje przemysłowe i handlowe

Z TARGÓW GOTÓWKOWYCH. Narzekania przemysłu i kupiectwa na brak gotówki muszą być dosyć przesadzone jeśli się zważy, że przedsiębiorstwa prywatne nie wykorzystują całkowicie przyznanych im przez Bank Polski kredytów. Suma kredytów niewyzyskanych wynosi obecnie 150 miljonów złotych!

Nie wyzyskują swych kredytów w Banku Polskim prócz firm prywatnych również i banki państwowe, jak Bank Gospodarstwa Krajowego i Bank Rolny, które same poszukują lokat.

Następstwem tej obfitości gotówki na rynku pieniężnym jest ożywiona gra na giełdzie, w której prócz zawodowych spekulantów zaczyna brać również i udział szeroka publiczność.

NIE POTRZEBA KONCESJI DLA HANDLU PIWEM. Władze skarbowe zarządziły, że otwieranie hurtowych i detalicznych składów piwa o zawartości alkoholu nie większej niż dwa i pół procent odbywać się może bez uzyskiwania na ten cel specjalnej koncesji.

Otwieranie składów piwa dozwolone będzie tylko tym osobom, które posiadają lokale, odpowiadające przepisom sanitarno-policyjnym i nie byli karani za przestępstwa, powodujące utratę praw do handlu.

Rozporządzenie to dotyczy tak samoistnego handlu piwem, jak i sprzedaży piwa w mleczarniach, cukierniach i t. d.

Zawartość alkoholu w piwie musi być uwidoczniona przez producentów na butelce.

ORGANIZACJA ŻYCIA GOSPODARCZEGO. Z Warszawy donoszą: W dniu 8 b. m. odbyło się posiedzenie Rady Centralnego Związku Polskiego Przemysłu, Górnictwa, Handlu i Finansów na którem Rada przyjęła jednomyślnie do grona członków rzeczywistych Centralnego Związku — Związek Przemysłowców w Krakowie. W wyniku jednomyślnej uchwały Rada kooptowała do swego grona pp.: Stefana Bartoszewicza, Hipolita Gliwica, Jana barona Götza Okocimskiego, Czesława Klarnera, Marjana Niemczewskiego i Stanisława Rażniewskiego. Dalej uchwalono prosić o przyjęcie godności wice-prezesów Rady pp.: Stefana Laurysiewicza, Hipol. Gliwica i Jana bar. Götza Okocimskiego. Wreszcie uchwalono powiększyć skład Zarządu przez wybór reprezentanta przemysłu Zachodniej Małopolski w osobie p. Rogera bar. Battaglii.

SPRAWY DRZEWNE. Od 1 b. m. podniesiono taryfę kolejową od przewozu zagranicę lopalniaków i papierówki o 28%. W sprawie taryf Nacz. Rada Związków drzewnych interwenjowała u ministra Niezabytowskiego, który oświadczył, że poruszy ją na Komitecie Ekonomicznym. Tego rodzaju posunięcia odbiją się, bezwątpienia, na obrocie drzewnym.

SYTUACJA W POLSKIM PRZEMYŚLE HUTNICZYM. Obecny stan zatrudnienia w naszym przemyśle hutniczym jest całkowicie zadowalniający. Huta Baildona uzyskała znaczne zamówienia, podobnie jak Huta Pokoju, która otrzymała większe zamówienie na żelazo walcowane i blachę. Interes stalowy rozwija się dobrze, a poszukiwanie za żelazem formowem nie zmniejsza się. Również powiększyły się ostatnio zamówienia na roboty reparacyjne w stojących i ruchomych kotłach parowych wszelkich systemów, jak również na naprawki konstrukcji żelaznych wszelkiego rodzaju. Zakłady spawania »Ferrum« w Bogucicach są całkowicie zajęte, gdyż zagranica poszukuje specjalnie wyrobów tej spółki. W zjednoczonych hutach »Królewskiej« i »Laury« fabryka wagonów uskarża się na brak dostatecznego zajęcia. Rozwój interesów w najbliższych miesiącach przedstawia się na ogół niepewnie. Inne zakłady hut są dostatecznie zajęte. W hucie Bismarcka nowo oddziały mają trwałe zatrudnienie. Zagranica nadal interesuje się żywo blachami i rurami tej huty, tak, że spodziewają się nawet zwiększenia zbytu rur. Zakłady tej spółki, produkujące stal szlachetną znajdują się w mniej pomyślnej sytuacji, jednak i tu zapotrzebowanie ze strony przemysłu automobilowego i maszynowego zwiększa się. Śląskie cynkownie w Lipinach dążą do dalszej rozbudowy drogą podwyższenia produkcji cynku, zakupu nowych kopalń i nowych inwestycyj.

BANKI ZWIĄZKOWE. Ważniejsze pozycje bilansowe 30 banków związkowych na 31 grudnia 1926 r. (w tysiącach złotych): suma bilansowa 745.954, gotówizna 29.708, waluty i dewizy 21.464, dyskonto, otwarty kredyt i pożyczki terminowe 442.156, korespondenci »Joro« 6.387 — »nostro« 40.336, wkłady terminowe r-ki czekowe i koresp. »Joro« 308.405, koresp. »nostro« krajowi 62.079, zagraniczni 67.932, redyskonto 115.501.

RUCH STATKÓW PAŃSTWOWYCH. O ruchu statków przedsiębiorstwa państwowego »Żegluga Polska« donoszą: statek »Poznań« przybył 10 b. m. próżny z Kopenhagi do Gdyni celem zabrania ładunku kopalniaków do Calais, statek »Kraków« przybył 9 b. m. próżny z Flensburga do Gdyni celem zabrania 2.700 tonn węgla do Szwecji, statek »Wilno« znajduje się w drodze z Tyne do Malmö z ładunkiem 2.700 tonn węgla, statek »Katowice« wyładowuje w Malmö przeszło 2.000 tonn koksu przywiezionego z Rotterdamu i statek »Toruń« wyładowuje w Gooteborgu 2.700 tonn węgla przywiezionego z Gdyni.

W SPRAWIE PROLONGATY POZWOLEŃ PRZYWOZU. W związku z otrzymanem wyjaśnieniem wydziału handlu zagranicznego ministerjum przemysłu i handlu, Stowarzyszenie kupców polskich komunikuje, że Centralna komisja przywozowa nadal nie będzie załatwiać podań o prolongowanie niewykorzystanych pozwoleń przywozu. Podania takie traktować należy narówni z nowemi podaniami, również rozpatrywane one będą na zasadach ogólnych, t. j. tylko w razie istnienia wolnego kontyngentu.

TARGI MIĘDZYNARODOWE w Tallinie (Estonja) odbędą się wczasie od 13 do 22 sierpnia b. r. — Informacyj dotyczących powyższych Targów zasięgnąć można w Biurze Izby handlowej i przemysłowej w Krakowie.

Międzynarodowe Targi w Lublanie odbędą się w czasie między 2 a 11 lipca bieżącego roku. Prospekt Wystawy dostępny jest dla firm zainteresowanych w biurze Izby handlowej i przemysłowej w Krakowie.

W SPRAWIE PRZYWOZU SZMELCU DO POLSKI. Import szmelcu żelaznego wynosi w Polsce ca 80% zapotrzebowania krajowego, pomimo to pozostajemy zwykle na szarym końcu tam, gdzie się rozstrzygają sprawy przydziału kontyngentów przywozowych szmelcu. Ostatnio Francja podzieliła swój wywóz w tym dziale w ten sposób, że Włochy otrzymały 180 tys. tonn, a Belgja ca 80 tys. tonn. Ta ostatnia zdążyła już, nota bene połowę tego przydziału odprzedać do Anglji. Jak widać, Polska mogłaby też z powodzeniem otrzymać odpowiedni kontyngent przywozowy, jednak o tem nie pomyślano. Pożądanem by było, aby sprawą tą zajął się nasz przemysł względnie podjął w tym względzie inicjatywę. Koniecznem jest, aby min. kolej ułatwiło przedewszystkiem przewóz szmelcu z Gdańska.

GIEŁDA KRAKOWSKA

z dnia 16 marca 1927 r.

AKCJE:

Polski Bank Przemysłowy	0·26—0·..
Związek Sp. Zarobkowych Poznań	17·50
Polskie Towarzystwo Handlowe	0·55—0·60
Fusznia	1·70
Zieleniewski	19·40—19·50
Trzebinia	0·65 0·68
Parowozy	0·92
Górka	35·50
Siersza Górnicza	4·39
Mydło	7·25
Azot	1·00
Elektrownia	42·25
Krakus	0·33
Chybie	6·60—6·75

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 16 marca 1927 r.

WALUTY:

Dolary	8·92—8·94—8·90
Belgja	124·75—125·94—124·44
Holandja	359·00—359·90—358·10
Londyn	43·55—43·60—43·44
Nowy Jork	8·95—8·97—8·93
Paryż	35·13—35·22—35·04
Praga	26·57—26·63—26·5.
Szwajcarja	172·58—173·01—172·15
Włochy	40·72—40·83—40·62
Wiedeń	126·18—126·49—125·87

AKCJE:

Bank Dyskontowy	17·00—16·50
Bank Handlowy Warszawski	7·05—6·60—7·00
Bank Przemysłowy Lwowski	0·26
Bank Polski	125·00—130·00
Bank Zachodni	3·85—3·70—3·75
Zjedn. ziem. pol.	2·70
Związek Sp. Zarobkowych Poznań	17·50—16·25
Cerata	0·93
Sole potasowe	7·75
Aljewski	0·40—0·38—0·39
Puls	7·80—8·00
Elektrownia Dąbrowa	62·00—60·00
Polskie Towarzystwo elektryczne	0·27—0·28
Elektryczność	86·00
Siła i światło	95·00—93·50
Chodorów	120·00
Czersk	0·92—0·82
Częstocice	3·25—2·90
Gosławice	75·00
Michałów	0·62—0·64—0·60
Wysoka	7·50
Cukier	5·05—4·90
Firley	65·00—63·00
Łazy	0·38—0·37
Wildt	0·20
Brown Boveri	2·30
Węgiel	105·00—100·00—101·00
Nafta Polska	0·51—0·53—0·52
Polski przemysł naftowy	0·50
Nobel	5·00—4·75
Cegielski	37·50—37·00
Fitzner i Gamper	7·00—7·10
Lilpop	25·00—24·50
Modrzejów	7·75—7·70
Norblin	140·00—138·00
Ostrowieckie	17·50—17·25
Parowozy	0·93
Ortwein	0·46—0·47
Rohn i Zieliński	0·75
Rudzki	1·85—1·70
Ursus	2·70—2·65
Zieleniewski	19·00
Starachowice	3·17—3·38
Żyrardów	17·10—17·50
Zawiercie	35·34—34·75
Borkowscy	3·00—2·80—2·58
Haberbusch	115·00—114·00
Spirytus	3·70—3·85
Żegluga	0·46—0·45
Jabłkowscy	0·34—0·30—0·32

Odpowiedzialny redaktor
MICHAŁ KONOPIŃSKI.

Czcionkami Drukarni Literackiej w Krakowie, ulica Jagiellońska L. 10, pod zarządem Stanisława Ziemiańskiego.